

pov. Ko so 10 kop in 12 snopov jezhmena omlatili, ga je bilo ravno 30 mernikov. Dobro se je delo plazhalo. Jezhmen, zhe ravno je bil redek, je imel grosno veliko in kofhato klafje, takó, de se je vřak nad njim zhudil. Is tega vidimo, de sa obilno obrodenje shitniga fadú ni potreba, de bi shito moglo slo gořto fejano biti. Redkejšhi, ko je vsejano, vezhi klafje naredí, lepřhi in obilniřhi sernje obrodí, in se tudi per femenu pervarje.

Nekteri kmetovavez miřli, zhe bolj gořto bo fejal, vezh bo perdelal Tode fkuřhnja uzhi, de tiřti, kteri pregořto feje, malo perdelala in pa le drobniga, malovredniga shita, sato, kér pregořto shito je eden drugimu na poti; in bilika biliko satare, de se ne more rasřhirjati in se isdelati do dobriga. Solnzhna řvitloba in toplota ne morete semlje do korenin řpariti, kar je k řfaki rařti potrebno, sató pregořto shito nemore debelo in sdatno biti.

Shita fejati ne pregořto, tudine prerredko je narbolj prav, kar umniga kmetovavza ni treba dořti uzhi.

V—i.

Jesenski perdelki.

Iz řořtanja.

Podzemljic (krompirja) smo to léto obilno in take debelosti pridelali, de že veliko lét ne takiga. Teřtvali smo jih in našli prav veliko po funti, dva pa tudi pět ja clo sedem funtov težke. Tudi zimski krompir se mi letařno léto bolji obnařa, kakor lansko. Ker obilno krompirja imam, bodem po uku Novic skusil moko iz njega délati, bom le vidil, kakó rahljí in kakořniga okusa bodo řtrukli in pomiznica iz nje.

P. Musy.

Iz Krajnskiga.

Tudi mi smo z letařnimi jesenskimi pridelki prav zadovoljni; vsiga je dovelj, razun sadja, kteriga so povsod le malo pridelali. — Ajda se je većidel prav dobro obnesla; hvala Bogu! ajdovnika in řgancov bo dovelj; krompirja se je obilno pridelalo, pa tudi korenja; posebno pa repe toliko pričakujemo, de jo ne bomo vedili, kam spraviti. „Kadar je dovelj repe, je malo bolnikov“ pravijo zdravitelji; po tem takim bomo Boga hvalili, zdraviteljem pa slovo dali. — Buće so letas zlo debele zrastle; neki kmetovavec v V—i, je imel na svojimu vertu med drugimi tri posebno debele buće; ena je imela 46, druga 40, tretja pa 39 funtov. — Vina bo, kakor pravijo, tudi obilno, kakřen pa bode, nam bodo že vinoredniki oznanili. — Zelje pa le malo kje obilniga pridelka obéta. — Hvala bodi Bogu, de nas je tako milostljivo slane in to će obvaroval in letařniga leta ni k 1544, 1644 in 1744 pridruřil, v kterih je, kakor smo v 32. listu govorili, sploh slaba letna bila.

Kmet je bolj pameten in boljiga řerza, ko gořpod.

(Refniřzna pergodba.)

Pretezheno řpomlad pride kmet k nekímu gořpodu v opravkih v Ljubljano; gořpod je bil velik prijatelj ptizhev in imel jih je v svoji řtanizi med oknji in v kletkih vezh řfake bashe. Ko jih je kmet sagledal, mu rezhe:

Kakor se vidi, imajo vefélje s ptizhi. — Koliko jih imajo?

Gořpod. řheřtnajřti jih imam in veliko vefélja mi delajo. řpomlad in po létu mi řladko prepevajo, v jeřeni mi pa druge s svojim pětjem vabijo, de jih lovím.

Kmet. Lepo drushino imajo! Ali so jih uzhi, takó lepo pėti?

Gořpod. Kaj pa de? Ali ne véřte, kako mi ptizharji řvoje ptizhke, slařti řhinkovzhke uzhimo?

Kmet. Kakó le?

Gořpod. Kakó? Ali ne véřte, de jih oflepimo! Glejte, med témi řheřtnajřtimi jih je dvanajřt oflepljenih? Vře řim řam oflepil!

Kmet. Ubogi ptizhki!

Gořpod. Řevzhki so řéf; sa to pa, kér řim jih oflepil, de mi lepřhi prepévajo, jih tudi bolj redím.

Kmet. Gořpod! řtokrat vezhji vefélje bi jim ptizhki delali, zhe bi jim bili vid puřtili in s tém jih redili, s komur jih natura řama řreshiví. Pětje, ktero jim toliko vefélja dela, je ubogim ptizhkam pětje řhalořti, in gorjé zhloveku, komur so řlařovi ptuje řhalořti in nerefrezhe řlařovi vefélja. Jes miřlim, de řerze taziga zhloveka tudi sa ljubesen njegovih bratov obzhutljivo biti ne more!

a—zh.

Dopiř is Zerklanřke řare.

řhe to le naj k našim „Novizam“ pridenejo, kar ljudje sa zopernijo imajo, pa ni.

Zhe ima krava rudezhe, viřhnjevo ali pa slo vodeno mléko in tanjko řmeteno dela; kaj je le vezhidel vsrok te napake? Jeřt miřlim mehkuřnost řhivine. řredřivo, ki řim jeřt řoper to napako řhe okoli řtokrat řkuřil, se v kovarřkim ognju dela; jeklo in řhvepljo se mora namrezh vkupej řtopiti, kar se takó le naredí: Vsame se nekáj jekla, pořtavim toliko, kolikorřhna je klinja eniga nořha, dene se v ogenj in kader je řabeleno, se vunkaj vsame in urno s řhvepljem po njemu podergne. To řtorivřhi, bo prozh řteklo kakor řhlindra; to řhlindro morarř v řřtupo řtolzhiti in jo kravi na kruři ali na řesanzi dati 2 lota; zhe pa vezh, je toliko bolji. — Kdor tega ne verjame *) naj le řam pořkufi; řaj mu prilošnosti ne manjka to řtoriti, pořébnó ondi, kjer je dořti krav, ktere imajo tako mléko, ktero jeřt mertvo imenujem, sató, kér je bres vře prave mořhi. De bi se vrashe in zopernije po řřirokim saterle, me je priřililo řvojo řkuřhnjo v „Novizam“ osnaniti.

Janes Kerzh, řhagmořřter na Reki.

Hranilnize řhořhtanjřkih uzhenzov.

řhé po otroku, ki sazhne denar řposnavati, vémo řklepati, kakorřhni gořpodar bode odrarřeni zhlovek. Neki otrok řhé pri řgodnih nogah řvoje řdenarje in rezhi dobro okovarja in v dobizhek obrařha; drugi jih pa malo obrařta in řapravlja;

Kar se pa řantizh nauřhi,

To mladenzh in řarzhik řtorí.

Slo je tedaj potrebno, otroke řgodej varzhnořti vaditi in jih od řapravljivořti odurazhati.

Merřelo se mi je uzhenze viditi, krajzer sa krajzerjem řapravljati, sa řladkarije isdati ali zlo saigrati. Opominjam jih vezhkrat, de nej ne delajo takó, pa vře moje řvarjenje je malo pomagalo. Drugo ři vmiřlim. Dam pri lonzharju sa vřaziga uzhenza

*) Kér so mnogoverřni vsroki, is kterih imenovane napake, pořébnó pa rudezhe mléko, isvirajo, bi ne bilo dobro, bres vřiga raslozhka řhvepljeno jeklo (Stahlschwefel) vřelej rabiti, kar je našim bravzam ni davnej „řogovor řhivinskiga řdravitelja s hiřhno gořpodinjo“ raslozhno dokasal. Takrat pa, kader řama mehkuřnost řhivine (Schwäche, Schlafheit) to napako ořnuje, je imenovano řredřivo gotovo dober pripomořhik, kravje mléko poboljšhati. Vredniřtvo.